

TIESIOGINĖS UŽSIENIO INVESTICIJOS PAGAL GALUTINĘ INVESTUOJANČIAJĄ ŠALĮ

1. [Kontaktinė informacija.](#)
2. [Teisinė informacija.](#)
3. [Metodinė informacija.](#)
4. [Duomenų tikslumas ir suderinamumas.](#)
5. [Duomenų sklaida.](#)
6. [Metaduomenų atnaujinimas.](#)

Pavadinimas	Tiesioginės užsienio investicijos pagal galutinę investuojančiąją šalį
1. Kontaktinė informacija	
1.1. Institucija	Lietuvos bankas (LB)
1.2. Padalinys	Ekonomikos ir finansinio stabilumo tarnybos Statistikos departamento Išorės statistikos skyrius
1.3. Kontaktinis asmuo	Sigutė Samaitienė El. p. ssamaitiene@lb.lt Tel. (8 5) 268 0414
2. Teisinė informacija	
2.1. Įsipareigojimas rinkti, sudaryti ir skleisti statistinę informaciją	LB atsakomybė rinkti ir sudaryti statistinę informaciją, reikalingą ECBS ir LB funkcijoms vykdyti, įtvirtinta Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo (su paskutiniais pakeitimais 2019 m.) 8 straipsnyje. Statistinės informacijos sklaidos atsakomybė apibrėžta Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 55 straipsnyje, kuriame nustatyta, kad LB ne rečiau kaip kartą per mėnesį skelbia statistinę ir kitą informaciją. LB vykdo statistikos darbus pagal kiekvienais metais tvirtinamą Lietuvos banko statistikos programą .
2.2. Statistinės informacijos rinkimą užtikrinantys teisės aktai ir susitarimai	2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 184/2005 dėl mokėjimų balanso, tarptautinės prekybos paslaugomis ir tiesioginių užsienio investicijų Bendrijos statistikos (OL 2016 L 171, p. 144). Lietuvos banko valdybos 2008 m. rugpjūčio 7 d. nutarimas Nr. 123 „Dėl Lietuvos Respublikos juridinių asmenų gaunamų užsienio paskolų be valstybės garantijos ir užsienio ūkio subjektams suteikiamų paskolų įregistravimo Lietuvos banke tvarkos“. Statistinės informacijos ir duomenų teikimo sutartys su Lietuvos statistikos departamentu ir VĮ Registrų centru.
3. Metodinė informacija	
3.1. Sąvokos ir apibrėžtys	Tiesioginių užsienio investicijų statistikoje vartojami terminai ir apibrėžtys sudaryti remiantis tarptautiniais standartais, rekomenduojamais TVF mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso vadove (šeštasis leidimas, MBV6) bei Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) Tiesioginių užsienio investicijų statistikos gairėmis (2008 m. ketvirtasis leidimas). Tiesioginės užsienio investicijos (TUI) – tarptautinių investicijų kategorija, apimanti ilgalaikius ekonominius finansinius santykius ir interesus tarp investuotojo nerezidento (tiesioginio

Pavadinimas	Tiesioginės užsienio investicijos pagal galutinę investuojančiąją šalį
	<p>užsienio investuotojo) ir rezidento įmonės (tiesioginio investavimo įmonės). Tiesioginių užsienio investicijų santykiai atsiranda (fiksuojami) tada, kai investuotojas nerezidentas investuoja šalies įmonėje ir tai jam suteikia teisę kontroliuoti šios įmonės veiklą arba daryti jai reikšmingą įtaką. Tiesioginių užsienio investicijų kategorijai priskiriamos tokios tarptautinės investicijos, kurios vienam investuotojui nerezidentui (juridiniam ar fiziniam asmeniui) arba investuotojų nerezidentų grupei suteikia 10 ir daugiau proc. balso teisių.</p> <p>Galutinis investuotojas – įmonė (arba fizinis asmuo), kuri nėra kitos įmonės patronuojamoji įmonė ir (tiesiogiai ar netiesiogiai) turi 50 ir daugiau proc. balso teisių įmonėje.</p> <p>Nuosavybės priemonės – biržinės, nebiržinės akcijos ir kitos nuosavybės priemonės.</p> <p>Skolos priemonės – skolos vertybiniai popieriai, paskolos, prekybos kreditai ir išankstiniai mokėjimai bei kitos gautinos (mokėtinos) sumos.</p>
3.2. Aprėptis (duomenų aprėptis, aprėpties išimtys, neužfiksuota veikla)	TUI statistikos atskaitingąją visumą sudaro Lietuvoje veikiančios įmonės, turinčios užsienio kapitalo. TUI duomenys aprėpia visas Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus 2 red. veiklos rūšis.
3.3. Klasifikacija ir skirstymas į sektorius	<p>TUI sudedamosios dalys klasifikuojamos pagal rekomendacijas, pateiktas TVF mokėjimų balanso ir tarptautinių investicijų balanso vadovo šeštajame leidime (MBV6), Europos sąskaitų sistemoje (ESS 2010), Eurostato metodiniuose reikalavimuose (angl. <i>BoP Vademecum</i>), EBPO Tiesioginių užsienio investicijų sudarymo gairėse, 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 184/2005 dėl mokėjimų balanso, tarptautinės prekybos paslaugomis ir tiesioginių užsienio investicijų.</p> <p>TUI pagal galutinę investuojančiąją šalį klasifikuojamos pagal finansines priemones ir geografinį paskirstymą.</p>
3.4. Skaičiavimo metodai (vertės nustatymas, apskaitos metodas, išplėtimo / užskaitos procedūros)	<p>Tokie nuosavybės vertybiniai popieriai, kaip nebiržinės akcijos ar kitos nuosavybės priemonės, įvertinami nuosavų lėšų apskaitine verte.</p> <p>Skolos vertybiniai popieriai, biržinės akcijos įvertinami rinkos kaina.</p> <p>Tokios finansinės priemonės, kaip paskolos, prekybos kreditai ir išankstiniai mokėjimai, kitos gautinos (mokėtinos) sumos, įvertinamos nominaliaja verte.</p> <p>Operacijos užsienio valiuta perskaičiuojamos į eurus pagal Europos Centrinio Banko ir LB skelbiamus euro ir užsienio valiutų santykius.</p>
3.5. Duomenų šaltiniai	<p>Tiesioginių užsienio investicijų statistikai sudaryti naudojami šie šaltiniai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tiesioginių užsienio investicijų statistinės ataskaitos TUI-01 metiniai ir ketvirtiniai duomenys; 2) Įmonės veiklos statistinės ataskaitos (metinės) F-01 duomenys; 3) VĮ Registrų centro Juridiniam asmenų registrai teikiamų įmonių finansinių ataskaitų duomenų bazės išrašai; 4) VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenų bazių išrašai; 5) pagrindiniai bankų veiklos rodikliai, skelbiami LB interneto svetainėje; 6) Pinigų finansų įstaigų balanso statistinė ataskaita PFI-01; 7) Statistinės vertybinių popierių turėtojų informacinės sistemos (SVPTIS) duomenys;

Pavadinimas	Tiesioginės užsienio investicijos pagal galutinę investuojančiąją šalį
	8) LB užsienio paskolų informacinėje sistemoje registruotų paskolų duomenys; 9) draudimo įmonių priežiūrinės atskaitomybės „Mokumas II“ ataskaitų duomenys; 10) draudimo įmonių finansinių ataskaitų duomenys; 11) kitų šalių centrinių bankų statistinė informacija.
3.6. Statistiniai metodai	<p>Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicijų likutis yra atliktų finansinių operacijų tarp rezidentų ir nerezidentų, finansinio turto / įsipareigojimų vertės pasikeitimo (pvz., dėl valiutos santykio svyravimų) ir kitų pokyčių (perklasifikavimo) rezultatas.</p> <p>TUI skaičiuojamos kryptiniu metodu, t. y. duomenys skirstomi pagal investicijų kryptį ir investicijų pobūdį (turtas arba įsipareigojimai). Grynosios TUI Lietuvoje apskaičiuojamos iš įsipareigojimų atėmus turta.</p> <p>TUI likučiai pagal galutinę investuojančiąją šalį apskaičiuojami proporcingai perskirsčius tiesioginio investuotojo turimą nuosavybės dalį pagal galutinio investuotojo turimos nuosavybės dalį, perduodama per susijusias veiklos ar kitas įmones. Šis perskirstymas leidžia nustatyti galutinio investuotojo šalį, kuri daro įtaką investicijoms, prisiima riziką, gauna investicijų naudą ir identifikuoja grįžtamųjų investicijų (angl. <i>round-tripping</i>) dydį. Investicijų grįžtamumas pasireiškia tada, kai rezidentai investuotojai užsienyje įsteigia fondus, skirtus Lietuvoje esančioms įmonėms finansuoti. Grįžtamųjų investicijų atveju šalies ekonomika nėra papildoma investicijomis, ateinančiomis iš užsienio.</p>
4. Duomenų tikslumas ir suderinamumas	
4.1. Duomenų teisingumo patvirtinimas	TUI duomenys apskaičiuojami vadovaujantis tarptautiniais statistikos sudarymo standartais, EK ir EBPO metodinėmis rekomendacijomis.
4.2. Duomenų revizijos	Atlikus revizijas, skelbiami ataskaitinių metų duomenys.
4.3. Duomenų suderinamumas tarp sektorių ir tarp skirtingų statistikos sričių	<p>TUI duomenys apskaičiuojami vadovaujantis tarptautiniais standartais ir yra suderinti tarp atskirų funkcinių kategorijų, sektorių ir finansinių priemonių. TUI likučiai yra suderinti su sandoriais ir kitais pokyčiais.</p> <p>TUI duomenys skelbiami milijonais eurų.</p>
5. Duomenų sklaida	
5.1. Duomenų periodiškumas ir skelbimo terminai	<p>Duomenys skelbiami kartą per metus, praėjus 12 mėnesių, ataskaitiniams metams pasibaigus.</p> <p>Statistinė informacija skelbiama pagal LB rengiamos statistinės informacijos skelbimo datas, nurodytas duomenų skelbimo kalendoriuje.</p>
5.2. Duomenų sklaidos formos	<p>Detalesnė statistinė informacija skelbiama LB interneto svetainėje, Oficialiosios statistikos portalo Rodiklių duomenų bazėje, Eurostato ir EBPO duomenų bazėse.</p>
6. Metaduomenų atnaujinimas	<p>Metaduomenys peržiūrimi ir atnaujinami kartą per metus.</p> <p>Metaduomenų atnaujinimo data – 2021-01-11.</p>